

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/129/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318010244
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Babjak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6318010244.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Babjaka a zo sudcov JUDr. Jána Deáka a JUDr. Jozefa Mikluša, o odvolaní obžalovaného T. O. proti rozsudku Okresného súdu Brezno sp. zn. 4T/74/2018 zo dňa 01.10.2018, na verejnom zasadnutí konanom dňa 4. decembra 2018 jednohlasne takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného T. O. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný T. O. uznaný vinným v bode 1 zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. a v bodoch 2 až 5 z pokračovacieho zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, písm. b/ Tr. zák.

Podľa výrokov napadnutého rozsudku sa obžalovaný T. O. dopustil trestnej činnosti tak, že

1. od presne nezisteného dňa roku 2007 do septembra 2015 v rodinnom dome v Obci V., ulica V. č. XXX/X počas obdobia, kedy nepracoval v K. G. a v X. a kedy Q. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., ulica V. č. XXX/X nebola na internáte, a tiež okrem skutku zo dňa 28.03.2015, spôsobil pod vplyvom alkoholu fyzické a psychické utrpenie svojej neteri Q. O., ktorú 2-3 krát do týždňa fyzicky napadol, tlačil ju ku skrini tak, že do nej sácal, ťahal ju za oblečenie, vulgárne jej nadával, vyhadzoval ju z domu, snažil sa vyvolať hádku, zapaloval svetlo v miestnosti, kde spala, búchal bránou, jedenkrát ju zobudil po polnoci a musela ísť umyť riady,

2. od presne nezisteného dňa mesiaca október 2017 do 21.03.2018 v rodinnom dome v Obci V., ulica V. č. XXX/X spôsobil pod vplyvom alkoholu psychické utrpenie svojej neteri Q. O., vyvolával u nej strach, búchal bránou, zapaloval svetlo v miestnosti, kde spala a v izbe následne zotrval zhruba hodinu,

3. v presne nezistený deň v mesiaci október 2017 v čase pred 24.00 hod. v rodinnom dome na adrese V., ulica V. č. XXX/X pod vplyvom alkoholu vošiel do izby jeho netere Q. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., ulica V. č. XXX/X, pričom v jej izbe zapol svetlo, odkryl jej perinu, ktorou bola prikrytá a kuchynským nožom o dĺžke čepele cca 10 cm jej prepichol chrbát ľavej ruky krížom cez ruku do dlane, čím jej spôsobil bodné poranenie idúce medzi 4 a 5 záprstnou kosťou s dobou práceneschopnosti od 17.10.2017 do 02.11.2017 s obmedzením v obvyklom spôsobe života dva týždne,

4. v presne nezistený deň v mesiaci november 2017 v čase o 22.00 hod. v rodinnom dome na adrese V., V. XXX/X pod vplyvom alkoholu vošiel do izby jeho netere Q. O. a po výčitkách ju vyhánal z domu preč, vulgárne jej nadával, na čo mu ona oponovala a on z izby odišiel preč, následne sa do nej vrátil, pričom v jednej ruke mal kuchynský nožík s dĺžkou čepele cca 20cm a v druhej ruke držal niečo ako dýku a takto pristúpil k posteli, na ktorej ona sedela a povedal, že teraz má byť múdra a povedať niečo,

keď má nože pri sebe a ak niečo povie, tak ju v momente rozreže a sadol si v izbe do kresla, jeden z nožov položil a druhý hodil po papagájovi, ktorého vypustil z kletky, následne z izby odišiel, po chvíli sa vrátil a opäť jej vulgárne nadával, zodvihol stoličku a chcel ju po nej hodiť, avšak stolička sa zachytila o luster, ona stoličku chcela položiť na zem, čo ho nahnevalo a tak ju škrtil, ona sa bránila, odtláčala ho od seba, pričom následne sa ukludnil a odišiel z izby preč a týmto svojim konaním u Q. O. vzbudil dôvodnú obavu o jej život a zdravie,

5. dňa 21.03.2018 v čase o 22.00 hod. v rodinnom dome na adrese V., V. XXX/X pod vplyvom alkoholu v izbe Q. O. na poschodí túto škrtil, pričom jej opakovane hovoril, že ju zabije, vulgárne jej nadával, následne z izby odišiel a vrátil sa s motorovou pilou, ktorú držal v ruke a povedal, že ak s kamarátkou čo i len ceknú alebo povedia nejaké slovo, tak pílu naštartuje a rozreže ich ako „bučky“ a týmto svojim konaním tak u Q. O. vzbudil dôvodnú obavu o jej život a zdravie.

O treste obžalovaného T. O. rozhodol okresný súd tak, že

podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, 4, 8 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 7 Tr. zák. ho odsúdil na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody súd zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák., súd obžalovanému uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že okresný súd podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného urobené postupom podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por., teda, že rozumie, čo tvorí podstatu skutkov, ktoré sa mu kladú za vinu, bol poučený o svojich právach, predovšetkým o práve na obhajobu, bola mu daná možnosť slobodnej voľby obhajcu, mohol sa s obhajcom radiť o spôsobe obhajoby, rozumie právnej kvalifikácii skutkov ako trestných činov, bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestné činy kladené mu za vinu a dobrovoľne sa priznáva a uznáva vinu za spáchané skutky, ktoré sa v obžalobe kvalifikovali ako určité trestné činy.

Okresný súd protiprávne konanie obžalovaného právne kvalifikoval v bode 1 ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. a v bode 2 až 5 ako pokračovací zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, písm. b/ Tr. zák.

Následne podľa § 257 ods. 8 Tr. por. vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutkov, sa nevykoná a vykonal len dôkazy súvisiace s výrokom o treste (náhradu škody si poškodená neuplatnila).

Pri ukladaní a výmere trestu okresný súd podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následky, zavinenie, pohnútku, pohľadujúcu okolnosť, ako aj priťažujúce okolnosti, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť nápravy.

Poukázal na priamy úmysel obžalovaného porušiť záujem spoločnosti chránený Trestným zákonom na ochrane blízkych osôb, kedy pre naplnenie znakov zločinu podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. je potrebné, aby v dôsledku konania páchatela bolo blízkej osobe spôsobené fyzické alebo psychické utrpenie akýmkoľvek konaním taxatívne vymedzeným v ust. § 208 ods. 1 pod písm. a/ až e/ Tr. zák. Obžalovaný spôsobom uvedeným v Trestnom zákone spôsoboval svojej neteri, teda blízkej osobe, skutkom uvedeným v bode 1 fyzické a psychické utrpenie ponižovaním, pohŕdavým správaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu a iným správaním, ktoré ohrozovalo jej fyzické alebo psychické zdravie a obmedzovalo jej bezpečnosť, bezdôvodným odopieraním oddychu a spánku, pričom taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, teda po dlhší čas a skutkami v bode 2-5 spôsoboval blízkej osobe fyzické a psychické utrpenie ponižovaním, pohŕdavým správaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu a iným správaním, ktoré ohrozovalo jej fyzické alebo psychické zdravie a obmedzovalo jej bezpečnosť,

bezdôvodným odopieraním oddychu a spánku a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, t.j. so zbraňou (skutok v bode 3) a po dlhší čas.

Pri ukladaní trestu prihliadol aj na pohnútku konania obžalovaného, ktorou bola snaha riešiť vzájomné konflikty a nedorozumenia s neterou a jej matkou, ďalej skutočnosť, že vzhľadom na charakter protiprávneho konania, časovú súslednosť a časový odstup skutku v bode 1 od ostatných skutkov je potrebné skutok v bode 1 posudzovať ako samostatný zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. (s ktorou skutočnosťou bol pri zmene právnej kvalifikácie obžalovaný zákonným postupom oboznámený) a tiež jeho rodinné a osobné pomery.

Právne významným vzhliadol najmä odsúdenie obžalovaného trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp. zn. OT/41/2014 zo dňa 01.08.2014, ktorým bol uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia a ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, za čo mu bol uložený trest povinnej práce vo výmere 280 hodín, ktorý vykonal dňa 10.11.2014 a súčasne peňažný trest vo výške 500,- eur, ktorý zaplatil dňa 30.10.2014. Tiež mu bol uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere 6 rokov, čo znamená, že toto odsúdenie nemá zahladené, pretože tento trest v celom rozsahu nevykonal.

Podľa výpisu z Ústrednej evidencie priestupkov MV SR sa obžalovaný dopustil troch priestupkov. Neuniklo pritom pozornosti súdu, že jedným z nich bol postihnutý za protiprávne konanie voči Q. O. v intenzite priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil dňa 28.03.2015 o 01.20 hod tým, že jej v mieste trvalého bydliska v V. nadával, že je „pi.“ a vyhodí ju z domu, následne ju udrel do oblasti tváre, na čo sa jej pustila z nosa tiecť krv a po odchode hliadky OO PZ ju opäť párkrát udrel po hlave. Za uvedené konanie mu bola v rozkaznom konaní uložená pokuta vo výške 40,- eur.

K osobe obžalovaného bolo znaleckým dokazovaním preukázané, že trpí syndrómom závislosti na alkohole II. stupňa a preto sú u neho dôvody pre uloženie ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou, resp. ambulantnou formou popri výkone trestu odňatia slobody. Jeho rozpoznávacie schopnosti v čase skutkov neboli narušené, pričom ovládacie schopnosti boli pod vplyvom alkoholu znížené len vo forenzne nevýznamnej miere. U obžalovaného bola vylúčená akákoľvek duševná porucha alebo choroba.

Pretože bola zistená jedna poľahčujúca okolnosť (obžalovaný sa v celom rozsahu k trestnej činnosti priznal a oľutoval ju) a dve priťažujúce okolnosti (predošlé odsúdenie za trestnú činnosť, spáchanie viacerých trestných činov), bolo v rámci zákonnej trestnej sadzby za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. (7 až 15 rokov), potrebné zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby uvedeného trestného činu o jednu tretinu podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. Keďže trest ukladaný obžalovanému je trestom úhrnným podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. okresný súd poukázal na to, že do úvahy prichádza aj zvýšenie hornej hranice trestnej sadzby trestu odňatia slobody pri uvedenom trestnom čine o jednu tretinu v zmysle § 41 ods. 2 Tr. zák. Hoci obžalovanému mal byť uložený trest odňatia slobody medzi dolnou hranicou zvýšenej trestnej sadzby vo výmere 9 rokov a 8 mesiacov a hornou hranicou trestnej sadzby zvýšenou z 15-tich rokov v zmysle ust. § 41 ods. 2 Tr. zák. o jednu tretinu, okresný súd považujúc už dolnú hranicu takto upravenej trestnej sadzby za neprimerane prísnu s využitím aplikácie ust. § 38 ods. 7 Tr. zák. obžalovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby uvedenej v ust. § 208 ods. 3 Tr. zák., to znamená vo výmere 7 rokov.

Keďže obžalovaný doposiaľ nevykonával nepodmienečný trest odňatia slobody za inú úmyselnú trestnú činnosť, v zmysle § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň v súlade so závermi znaleckého dokazovania okresný súd obžalovanému podľa § 73 ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. uložil protialkoholické ochranné liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný T. O., ktoré prostredníctvom svojej obhajkyne aj písomne odôvodnil a navrhol, aby bol napadnutý rozsudok zrušený a vec vrátená

prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Podstatou odvolania bol výrok súdu o uloženom treste.

Obhajoba argumentovala predovšetkým tým, že: obžalovaný sa ku skutku priznal a a úprimne ho oľutoval. Pokiaľ súd pri ukladaní trestu zvažoval pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností, nesprávne posúdil priťažujúce okolnosti, nezohľadnil osobu páchatel'a a jeho spojitosť so spáchanými trestnými činmi. Súd nemal prihliadať na recidívu trestnej činnosti u obžalovaného, pokiaľ ide o jeho odsúdenie trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp. zn. OT/41/2014 zo dňa 01.08.2014 s poukazom na dobu od predchádzajúceho odsúdenia, skutočnosť, že ide o iný druh trestnej činnosti a tiež preto, že vykonal celý trest povinnej práce ako aj uložený peňažný trest a len vo zvyšku cca 2 rokov vykonáva zostávajúci trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel. Vzhľadom na uvedené mal súd ukladať trest v zákonom stanovenej základnej výmere 7 až 15 rokov.

Ďalej s poukazom na závery znaleckého posudku č. 47/2018 vypracovaného T.. Y. W. ako aj osobu páchatel'a a jeho spojitosť so spáchanými trestnými činmi a ich motívom mala obhajoba za to, že v prípade uloženia ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou počas výkonu trestu odňatia slobody je prípustnou aplikácia ust. § 39 ods. 1 Tr. zák., teda mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a teda že trest kratšieho trvania bude pre nápravu obžalovaného plne dostačujúci.

Na základe podaného odvolania preskúmal krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce, pričom po takomto prieskume dospel k právnomu názoru, že odvolanie obžalovaného T. O. nie je dôvodné a toto je potrebné zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Okresný súd správne posúdil protiprávne konanie obžalovaného v bode 1 obžaloby ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. a v bode 2 až 5 ako pokračovací zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. Hoci po podaní obžaloby došlo k zmene právnej kvalifikácie spáchaných skutkov, obhajoba bola s touto skutočnosťou zákonným spôsobom oboznámená a nenavrholo doplnenie žiadnych ďalších dôkazov.

Pokiaľ ide o skutkový stav ustálený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku krajský súd konštatuje, že obžalovaný T. O. na hlavnom pojednávaní dňa 24.09.2018 prehlásil, že zo spáchania skutkov kladených mu za vinu podanou obžalobou sa cíti byť vinný v zmysle § 257 ods. 1 Tr. por. a okresný súd jeho vyhlásenie ohľadom uznania viny prijal. Preto s poukazom na ustanovenie § 257 ods. 7 Tr. por. súd dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaný priznal, nevykonával.

Pokiaľ ide o druh a výšku uloženého trestu, okresný súd pri jeho ukladaní obžalovanému nepochybil. Vychádzajúc zo zásad ukladania trestov upravených v Trestnom zákone a v súlade s účelom trestu, bolo v napadnutom rozsudku pri určení výšky trestu prihliadnuté na všetky skutočnosti, na ktoré je súd podľa zákona povinný prihliadnuť, správne bola vyhodnotená závažnosť a okolnosti spáchanej trestnej činnosti, ako aj možnosť nápravy a pomery obžalovaného.

Okresný súd pri ukladaní trestu okrem uvádzaných skutočností vzal do úvahy okolnosť, že obžalovaný sa dopustil dvoch úmyselných trestných činov, v oboch prípadoch zločinov, v dôsledku čoho sa podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. horná hranica zákonnej trestnej sadzby stanovená § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. má zvýšiť o jednu tretinu, pričom súd je v takomto prípade povinný ukladať trest v hornej polovici takto zvýšenej trestnej sadzby. Okrem uvedeného súd vzhľadom na prevahu priťažujúcich okolností (§ 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák.) nad poľahčujúcimi okolnosťami (§ 36 písm. l Tr. zák.) v rámci zákonnej trestnej sadzby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. (7 až 15 rokov), konštatoval zákonný postup podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. v zmysle zvýšenia dolnej hranice trestnej sadzby uvedeného trestného činu o jednu tretinu na 9 rokov a 8 mesiacov. Aplikáciu ust. § 38 ods. 4 Tr. zák. však vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci vylúčil, keďže zvýšený úhrnný trest u obžalovaného považoval za neprimerane prísny. Pritom zohľadnil predovšetkým to, že hoci sa obžalovaný dopúšťal trestnej činnosti po dlhší čas a so zbraňou, k tejto sa priznal, svoje konanie na hlavnom pojednávaní úprimne oľutoval, pričom poškodenej sa osobne ospravedlnil. Trestnej činnosti sa vždy dopustil pod vplyvom svojej závislosti, pričom počas doterajšieho výkonu väzby vykonávanej v tejto trestnej veci bol kladne hodnotený.

Napriek uvedenému rozhodnutiu súdu sa obhajoba v podanom odvolaní domnievala, že trest odňatia slobody pod dolnou hranicou zákonom ustanovenej sadzby by bol pre obžalovaného dostatočný a splnil by svoj účel.

Krajský súd argumentom obhajoby nemohol prisvedčiť. Pri ukladaní a výmere trestu obžalovanému bolo ako priťažujúca okolnosť právne významné aj jeho predošlé odsúdenie Okresným súdom Brezno v konaní sp. zn. OT/41/2014, z ktorého výkon trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu obžalovaný doposiaľ v celom rozsahu nevykonal. Navyše išlo o úmyselnú trestnú činnosť, ktorú tak ako v prejednávanej veci obžalovaný spáchal pod vplyvom návykovej látky.

Pokiaľ takto okresný súd predošlé odsúdenie obžalovaného zohľadnil, postupoval správne a pokiaľ za aplikácie ust. § 38 ods. 7 Tr. zák. obžalovanému uložil trest na dolnej hranici základnej trestnej sadzby, t.j. 7 rokov, krajský súd nemá proti jeho postupu žiadne námietky. Tento trest je s poukazom na § 34 ods. 1 Tr. zák. plne dostačujúci pre zabezpečenie ochrany spoločnosti a zároveň vytvára podmienky pre výchovu obžalovaného a individuálnu i generálnu prevenciu pred páchaním trestnej činnosti. Aplikácia ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. nebola dôvodná vzhľadom na závažnosť a charakter konania obžalovaného, jeho trvanie, ako aj skutočnosť, že konania v bode 3 sa obžalovaný dopustil so zbraňou (nôž), a v prípade konania v bode 5 útokom so zbraňou hrozil (motorovou pilou). V tomto smere bolo odôvodnenie okresného súdu správne a presvedčivé, pričom bolo poukázané aj na záver znaleckého dokazovania vylučujúceho u obžalovaného prejavy duševnej choroby, duševnej poruchy, či zníženie, resp. stratu rozumových a ovládacích schopností v čase spáchania skutkov. V tejto časti krajský súd na odôvodnenie napadnutého rozsudku poukazuje.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Keďže podľa názoru odvolacieho súdu sú správne aj výroky o zaradení obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a tiež výroky o uloženom ochrannom liečení, celkove bol napadnutý rozsudok okresného súdu považovaný za akceptovateľný, odvolanie obžalovaného T. O. za nedôvodné a preto bolo zamietnuté podľa § 319 Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.